

بسم الله الرحمن الرحيم

۸ دوره برگه سؤالات امتحان مغنی الادیب نحو ۵

از امتحانات پایه سوم مدرسه علمیه رضویه (ع) قم

<http://Zekr.Com> دروس حوزه علمیه قم <http://Zekr.ir>

<http://YaAlee.com> فقه أهل البيت (صلوات الله و سلامه عليهم) <http://YaAlee.ir>

Copyright ©Zekr.Com

Copyright ©YaAlee.Com

فهرست مطالب

- ۱) نحو ۵ اول لو تا آخر باب اول ، آذرماه ۱۳۸۹ سؤالات پیشنهادی نیمسال اول ۱۳۹۰-۱۳۸۹ شمسی..... ۳
- ۲) نحو ۵ ، پایه سوم ، محدوده: تا اول بحث ماذا ، سال ۱۳۸۹ امتحان مستمر یک..... ۶
- ۳) نحو ۵ ، امتحان مستمر ۲ اسفندماه ۱۳۸۹ ، از اول باب رابع تا ص ۶۱ مغنی الأديب..... ۸
- ۴) نحو پنج ، پایه سوم ، تجدیدی نیمسال اول ۱۳۹۰ - ۱۳۸۹ شمسی..... ۱۰
- ۵) امتحان نیمسال اول نحو ۵ ، دی ماه ۱۳۹۰ ، حرف لو تا آخر باب اول مغنی الأديب..... ۱۲
- ۶) امتحان مستمر یک نحو ۵ محدوده امتحانی: حرف لو تا من آبان ۱۳۹۰ پایه سوم..... ۱۳
- ۷) امتحان مستمر ۲ نحو ۵ محدوده امتحانی: من تا نعم دیماه ۱۳۹۰ مغنی..... ۱۵
- ۸) نحو ۵ ، امتحان مستمر آذرماه ۱۳۸۹ ، از اول «ما» تا اول «نون» مغنی الأديب..... ۱۷
- ۹) نحو ۵ ، امتحان مستمر آذرماه ۱۳۸۹ ، از اول «ما» تا اول «نون» مغنی الأديب..... ۱۸
- ۱۰) نحو ۵ ، امتحان مستمر آذرماه ۱۳۸۹ ، از اول «ما» تا اول «نون» مغنی الأديب..... ۲۰

سؤالات پیشنهادی نیمسال اول ۸۹-۹۰	موضوع امتحان: نحو ۵
نام کتاب: مغنی الأديب	تاریخ: ۱۳۸۹/۱۰/۲۷
محدوده امتحانی: اول لو تا آخر باب اول	پایه: سوم
نتیجه:	

گزینه مناسب را انتخاب کنید: (هر سوال ۵/۰ نمره)

۱. در مثال «من یکرْمُنِی أکرْمُه» نوع کلمه «مَنْ» چیست؟ ۲. «ما» در آیه (مَا عِنْدُکُمْ یَنْفَدُ وَ مَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ) از چه نوعی

است؟

- ☐ الف) من شرطیه ☐ ب) من استفهامیه ☐ الف) اسم موصول ☐ ب) اسم استفهام ☐ ج) من موصوله ☐ د) من نکره موصوفه ☐ ج) حرف نفی ☐ د) حرف مصدری

به ۸ سوال از مجموع سؤالات تشریحی پاسخ دهید: (هر سوال ۲ نمره)

۱. عبارت را توضیح دهید.

الرابع: أن تكون للتمنی، نحو: «لو تأتیننی فُتَحَدَّثَتنی» و لهذا نصب «تحدَّثَتنی».

عبارت را توضیح داده و دو مورد از مواضع یاد شده را تشریح نمایید.

الثانی: أنها تفید امتناع الشرط و الجواب جمیعا و هذا هو القول جاری علی السنة العربین... و هو باطل بمواضع کثیرة...

۲. از نظر اکثر نحوین به جای «لولا زید قائم لأتیتک» چه کلامی باید گفته شود؟

دلیل اسمیت واژه «مع» چیست؟ با مثال توضیح دهید.

۳. عبارت را توضیح دهید.

ثم قال سیبویه و الجمهور: هی جارة للضمیر مختصة به، کما اختصت «حتى» و الکاف بالظاهر و لا تتعلق «لولا» بشیء، و موضع المجرور بها رفع بالابتداء، و الخبر محذوف. فإذا عطف علیه اسم ظاهر، نحو: «لولاک و زید» تعین رفعه؛ لأنها لا تخفص الظاهر.

ترکیب کنید: لولا علیّ لهلك عمر، لیس خلق الله مثله، ما أحسن تواضع الأغنياء للفقراء طلباً لما عند الله

۴. عبارت را توضیح دهید.

و الزمانية، نحو قوله تعالى: (ما دُمْتُ حَيًّا) (مریم / ۳۱) أصله: مُدَّةٌ دوامی حیاً فحذف الظرف و خلفته «ما» و صلتها كما جاء في المصدر الصريح، نحو: «جئتُك صلاة العصر» و «آتيك قدوم الحاج» و لو كان معنی كونها زمانیه أنها تدل على الزمان بذاتها لا بالنيابة لكانت اسماً و لم تكن مصدرية.

نقش اعرابی کلمات مشخص شده

يُودُ أَحَدَهُمْ لَوْ يَعْمُرُ الْفَ سَنَةً

ما تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ

مَتَى نَصَرَ اللَّهُ

مَاذَا التَّوَانِي؟

۵. دو وجه «متی» از وجوه آن را همراه با مثال بنویسید.

سه وجه از وجوه ۵ گانه متی را با مثال بنویسید.

۶. بعد «مذ و منذ» اگر مجرور باشد از نظر ابن هشام «مذ و منذ» حرف جرّ می شوند تفصیل معانی این حروف جر را بنویسید.

معنای «مذ و منذ» (از حروف جاره) در ماضی و حاضر و اعداد را با مثال بنویسید.

۷. دو معنا برای «مع» در صورت اضافه شدن بنویسید.

در چه صورتی الف «ما» استفهامیه حذف می شود؟ چرا؟

۸. معنای «مِنْ» در این دو آیه چیست؟

(مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ)

(مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا)

۹. نوع تنوین این کلمات را بنویسید.

رَجَلٌ، مُسَلِّمَاتٌ، كُلٌّ، يَوْمئِذٍ

اعراب گذاری کنید

و من یغفر الذنوب إلا الله، فتلك ولاء السوء طال مكثهم فحاتم فحاتم العناء المطول، فیا لیت الشباب یعود یوما فاخبره بما فعل المشیب

(۲) نحو ۵ ، پایه سوم ، محدوده: تا اول بحث ماذا ، سال ۱۳۸۹ امتحان مستمر یک

نام:	پایه سوم	موضوع امتحان: نحو ۵
نام خانوادگی:	تاریخ: ۱۳۸۹ /	
شماره پرونده:	مدرسه مبارک	
نام کتاب: مغنی الأديب	محدوده امتحانی: تا اول بحث ماذا	نتیجه:

به سوالات تشریحی پاسخ دهید: (هر سوال ۴ نمره)

۱. در آیه (و لو أنهم آمنوا) محل أن و صله آن چیست؟ (یک وجه کافی است)

۲. از نظر اکثر نحویون به جای «لولا زید قائم لأتيتك» چه کلامی باید گفته شود؟

۳. نوع لولا را در این دو آیه مشخص کنید.

(لولا تستغفرون الله)

(لولا جاؤوا عليه بأربعة شهداء)

۴. عبارت را توضیح دهید.

(لیس) و تلازم رفع الاسم و نصب الخبر و قيل: قد تخرج عن ذلك في مواضع، منها: أن تكون حرفا ناصبا للمستثنى بمنزلة «إلا» نحو: «أتونی لیس زیدا» و الصحيح: أنها الناسخة و أن اسمها ضمير راجع للبعض المفهوم مما تقدم، و استتاره واجب؛ فلا يليها في اللفظ إلا المنصوب.

۵. در آیه (لَمْ يَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ) چند «ما» وجود دارد؟ نوع آنها را بنویسید.

(۳) نحو ۵ ، امتحان مستمر ۲ اسفندماه ۱۳۸۹ ، از اول باب رابع تا ص ۶۱ مغنی الأديب

نام:	موضوع امتحان: نحو ۵
نام خانوادگی:	تاریخ و ساعت: ۱۳۸۹/۱۲/۰۸
شماره پرونده:	پایه: سوم
	نتیجه
امتحان مستمر، اسفند ۱۳۸۹	
نام کتاب: مغنی الأديب	محدوده امتحانی: از اول باب رابع تا ص ۶۱

گزینه مناسب را انتخاب کنید: (هر سوال ۲ نمره)

۱. در کدام مثال اسم مقدم، خبر است؟

الف) زید الفاضل ☐ ب) أفضل منك أفضل منی ☐

ج) ذهب خاتمک ☐ د) الف و ب ☐

۲. در عبارت «بنونا بنو أبناؤنا» کدام صحیح است؟

الف) بنونا: مبتدأ رعیاً للمعنی ☐ ب) بنونا: خبر مقدم رعیاً للمعنی ☐

ج) بنونا: مبتدأ بناءً علی الحكم بابتدائیه المقدم من المعرفتين ☐ د) الف و ج ☐

۳. کدام عبارت صحیح است؟

الف) کان زید أخا عمرو (لمن علم زیدا فقط) ☐ ب) کان أخو عمرو زیدا (لمن علم زیدا فقط) ☐

ج) کان زید هذا ☐ د) کان أخوک هذا ☐

۴. در آیه (فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ) اسم و خبر کان چیست؟

الف) اسم کان «جواب» و خبر محذوف است ☐ ب) اسم کان ضمیر مستتر و خبر کان «جواب» ☐

ج) خبر مقدم کان «جواب» و اسم مؤخر «أَنْ قَالُوا» ☐ د) اسم کان «جواب» و خبر آن «أَنْ قَالُوا» ☐

۵. اکثر موارد اشتباه فاعل و مفعول کجاست؟

- الف) یکی اسم ناقص و دیگری اسم موصول ☐ (ب) یکی اسم ناقص و دیگری اسم تام ☐
- ج) هر دو اسم ناقص ☐ (د) یکی اسم موصول و دیگری اسم تام ☐

۶. در آیه (فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنَسَانِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ) «أَنْ أَذْكُرَهُ» چه تابعی است؟ متبوع آن چیست؟

- الف) بدل، هاء ضمیر در «ما أنسانيه» ☐ (ب) عطف بیان، هاء ضمیر در «ما أنسانيه» ☐
- ج) بدل، شیطان ☐ (د) عطف بیان، شیطان ☐

۷. إنما يفارق البدل عطف البيان في أنه بمنزلة للتبيين و العطف تبیین

- الف) جمله استؤنفت، بما فيه من زيادة الفائدة ☐ (ب) مفرد محض، بالجمله المستأنفه ☐
- ج) جمله استؤنفت، بالمفرد المحض ☐ (د) هیچ کدام ☐

۸. در کدام گزینه، کلمه دوم بدل است؟

- الف) يا زيد الحارث ☐ (ب) يا سعيد کرز ☐
- ج) يا سعيد کرزاً ☐ (د) يا سعيد کرز ☐

۹. کدام گزینه از احکام صفت مشبیه است؟

- الف) لا تكون إلا للحاضر ☐ (ب) تكون مجاریة للمضارع غالباً ☐
- ج) يفصل مرفوعها و منصوبها ☐ (د) لا تخالف فعله في العمل ☐

۱۰. در کدام گزینه استعمال صفت مشبیه درست است؟

- الف) زيدٌ حسنٌ في الحرب وجهه ☐ (ب) زيدٌ حسنٌ في الحرب وجهه ☐
- ج) مررت برجلٍ حسنٍ الوجهِ و الفعل ☐ (د) مررت برجلٍ حسنٍ الوجهِ و الفعل ☐

۴) نحو پنج ، پایه سوم ، تجدیدی نیمسال اول ۱۳۹۰ - ۱۳۸۹ شمسی

باسمه تعالی

سوالات نحو ۵

تجدیدی نیمسال اول ۸۹-۹۰

تستی انمره تشریحی ۱۶نمره

گزینه مناسب را انتخاب کنید: (هر سوال ۵/۰ نمره)

۱. نوع «لولا» در آیه‌های (لَوْ لَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ) و (لَوْ لَا

جَاؤُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءٍ) چیست؟

الف) کلمه دالّه علی نفی	ب) تحضیض، توبیخ ☐
ب) هی فعل لا یتصرف ☐	ج) عرض، توبیخ ☐
الحال و تنفی غیره بالقرینه ☐	د) عرض، تندیم ☐
ج) تلازم نصب الاسم و رفع	
د) تلازم رفع الاسم و نصب	
الخبر ☐	الخبر ☐

فقط به ۸ سوال از سوالات تشریحی پاسخ دهید: (هر سوال ۲ نمره)

۱. الثالث: أن تكون حرفاً مصدرياً بمنزلة «أن» إلا أنها لا تنصب، و أكثر وقوع هذه بعد «وَدَّ أَوْ يَوَدُّ»، نحو قوله تعالى: (وَدَّوْا لَوْ

تُدْهِنُ) (القلم ۹/ (يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ) (البقرة ۹۶/

مرجع ضمیر مستتر در «أن تكون» را مشخص کرده و عبارت فوق را توضیح دهید.

۲. نقش کلمات زیر را مشخص کنید.

و لو غیر أحوالی أرادوا نقيصتي

لو زیداً رأيتُه أكرمتُه

لا يَأْمَنُ الدَّهْرَ ذُو بَغَى و لو مَلِكاً

۳. دو ترکیب برای جمله «لولا أن زیداً قائم» بنویسید.

۴. و أما أوجه الحرفية: فأحدها: أن تكون نافية، فإن دخلت على الجملة الاسمية أعملها الحجازيون و التهاميون و النجديون عمل «ليس» بشروط معروفة، نحو (ما هذا بشرّاً) (يوسف ۳۱) (ما هُنَّ أمّهاتِهِمْ) (المجادلة ۲) شروط معروفة را بنویسید.

۵. دو وجه از معانی «متی» را با مثال بنویسید.

۶. نقش «مع» را مشخص کنید.

(والله مَعَكُمْ)

على مع القرآن و القرآن معه

أفيقوا بني حرب و أهواؤنا معاً

۷. به اعتبار دو وجه محتمل «مَنْ» در جمله «من يكرمنى أكرمه» دو ترکیب بنویسید.

۸. عبارت ذیل را توضیح دهید.

الرابع عشر: التنصيص على العموم، و هي الزائدة في نحو «ما جاءني من رجل» فإنه قبل دخولها يحتمل نفى الجنس و نفى الوحدة و لهذا يصح أن يقال: «بل رجلاً» و يمتنع ذلك بعد دخول «مِنْ».

۹. نوع تنوین این کلمات را بنویسید.

رجلٌ

صهٍ

مسلماتٌ

جوارٍ

نام خانوادگی:	نام:
شماره پرونده:	موضوع امتحان: امتحان نیمسال اول نحو ۵
	تاریخ: ۱۹/دی/۱۳۹۰
	پایه: سوم
نام کتاب: مغنی الأديب	محدوده امتحانی: حرف لو تا آخر باب اول
	نتیجه:

لطفاً به تمام سوالات چهارگزینه‌ای و هشت سوال تشریحی پاسخ دهید. (چهارگزینه‌ای ۵/، نمره، تشریحی ۲ نمره)
سوالات چهارگزینه‌ای:

۱. «ما» در آیه‌های (مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ) و (ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ) به ترتیب عبارت است از:

- الف) نافیه، مصدریه ☐ ب) مصدریه، نافیه ☐
ج) زائده، موصوله ☐ د) موصوله، زائده ☐

۲. در کدام عبارت «مِنْ» تنصیص بر عموم دارد؟

- الف) ما جاءنی من أحد ☐ ب) ما جاءنی من ديار ☐
ج) ما جاءنی من رجل ☐ د) الف و ب صحیح است. ☐

سوالات تشریحی:

۱. در جمله «لو تأتیننی فُتَحَدَّثَنی» از نصب «تَحَدَّثَ» چه معنایی برای «لو» فهمیده می‌شود؟ چرا؟
۲. از نظر اکثر نحوین به جای «لولا زید قائم لأتیتک» چه کلامی باید گفته شود؟
۳. ما نکره تامه که مجرد از معنای حرف باشد در چه مواردی استعمال می‌شود؟ برای یک مورد مثال بنویسید.
۴. مذ و منذ اگر قبل از اسم مجرور باشند از نظر ابن هشام چه حالاتی دارند؟ برای یک حالت مثال بنویسید.
۵. در مثال «مَنْ یکرمنی أکرمه» مبتدا و خبر را بنابر استفهامیه و موصوله بودن «مَنْ» بنویسید.
۶. دو مورد از شرایط «مِنْ» زائده را بنویسید.
۷. چرا تنوین «رجل» تنوین نکره نیست؟
۸. علاوه بر توضیح عبارت، برای دو مورد آن مثال بنویسید.
۹. «نعم» و هی حرف تصدیق و وعد و إعلام
عبارت را توضیح دهید. علت ضعف قول بعض چیست؟
الواو العاطفه معناها مطلق الجمع و قول بعضهم: «إن معناها الجمع المطلق» غیر سدید.

۶) امتحان مستمریک نحو ۵ محدوده امتحانی: حرف لو تا من آبان ۱۳۹۰ پایه سوم

نام خانوادگی:	نام:
شماره پرونده:	موضوع امتحان: امتحان مستمر نحو ۵
نام کتاب: مغنی الأديب	تاریخ: ۱۳۹۰/۰۸/۲۸
محدوده امتحانی: حرف لو تا من	پایه: سوم
نتیجه:	

۱. «لو» در حدیث «واعلم یا بُنی، أَنَّهُ لَوْ كَانَ لِرَبِّكَ شَرِيكَ لَأَتَتْكَ رُسُلُهُ» دلالت بر چه دارد؟
 - الف) عقد السببیه و المسببیه ☐
 - ب) تقیید الشرطیه بالزمن الماضي ☐
 - ج) امتناع سبب ☐
 - د) تمام موارد صحیح است ☐
۲. در کدام مورد امتناع جواب لو واجب است؟
 - الف) فَإِنَّهَا لَوْلَمْ تَكُن رِيبَتِي فِي حَجْرِي مَا حَلَّتْ لِي إِنَّهَا لِابْنَةٍ أَخِي مِنَ الرِّضَاعَةِ ☐
 - ب) لَوْ كَانَتْ الشَّمْسُ طَالِعَةً كَانَ النَّهَارُ موجوداً ☐
 - ج) لو نام لانتقض وُضُوهُ ☐
 - د) تمام موارد صحیح است ☐
۳. لو شرط ماضی در کدام گزینه است؟
 - الف) (لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ) ☐
 - ب) (وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ) ☐
 - ج) (وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ) ☐
 - د) «أَعْطَاهَا وَ لَوْ خَاتَمًا مِنْ حَدِيدٍ» ☐
۴. کدام گزینه درباره محل «أَنْ» و صله آن در آیه (وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا) ترجیح داده شده است؟
 - الف) مبتدا و نیاز به خبر ندارد. ☐
 - ب) مبتدای مؤخر و خبر مقدم آن محذوف است. ☐
 - ج) فاعل و فعل آن محذوف است. ☐
 - د) مبتدا و خبر بعد آن محذوف است. ☐
۵. آوردن لام بر جواب «لو» در «لَوْ أَنَّ هَذَا الدِّينَ فِي الثَّرِيَا لَنَأْتَتْهُ رِجَالٌ مِنْ فَارِسٍ» و «وَلَوْ نَعُطِيَ الْخِيَارَ لَمَا افْتَرَقْنَا» حکمش چیست؟
 - الف) در هردو جمله غلبه دارد. ☐
 - ب) در جمله اول غلبه دارد. ☐
 - ج) در جمله دوم غلبه دارد. ☐
 - د) در هردو غلبه ندارد. ☐
۶. رافع اسم مرفوع بعد از «لولا» چیست؟
 - الف) فعل محذوف رافع آن به عنوان فاعل است ☐
 - ب) لولا نایب از فعل محذوف رافع است. ☐
 - ج) لولا بالأصالة رافع است. ☐
 - د) ابتدا رافع است. ☐
۷. در جمله «لولاک و زید»، نظر جمهور نحویون درباره «لولا» و «کاف» و «زید» به ترتیب چیست؟
 - الف) حرف جر، مجرور، مرفوع و معطوف به مبتدا ☐
 - ب) حرف شرط، مبتدا، معطوف به مبتدا ☐
 - ج) حرف شرط، فاعل، معطوف به مبتدا ☐
 - د) حرف جر، مجرور، معطوف به مجرور ☐
۸. لولای تحضیضی و لولای توبیخی مختص چه هستند؟
 - الف) جمله اسمیه ☐
 - ب) جمله اسمیه، جمله فعلیه ☐
 - ج) فعل مضارع، فعل ماضی ☐
 - د) فعل ماضی، فعل مضارع ☐
۹. کدام گزینه درباره «لیس» غلط است؟
 - الف) کلمه داله علی نفی الحال و تنفی غیره بالقرینه ☐
 - ب) و هی فعل لا یتصرف ☐
 - ج) تلازم رفع الاسم و نصب الخبر ☐
 - د) کلمه داله علی نفی الاستقبال و تنفی غیره بالقرینه ☐

۱۰. «ما أحسن تواضع الأغنياء للفقراء طلباً لما عند الله» نوع «ما» را مشخص کنید.

- الف) نکره ناقصه، معرفه ناقصه ☐ ب) نکره تامه، معرفه ناقصه ☐
ج) نکره ناقصه، معرفه تامه ☐ د) نکره تامه، معرفه تامه ☐

۱۱. نکره متضمن معنای حرف در کدام عبارت وجود دارد؟

- الف) غسلته غسلًا نعمًا ☐ ب) (و ما تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللهُ) ☐
ج) (ما لُونُهَا؟) ☐ د) ب و ج صحیح است. ☐

۱۲. در آیه (و یَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ) ترکیب راجح درباره «ماذا» چیست؟

- الف) ماذا: کلاً مفعول مقدم ☐ ب) ما: اسم استفهام و خبر مقدم، ذا: اسم موصول و مبتدای مؤخر ☐

- ج) ما: اسم استفهام و خبر مقدم، ذا: اسم اشاره و مبتدای مؤخر ☐ د) الف و ب صحیح است. ☐

۱۳. «ما» در آیه‌های (ما هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ) و (ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ) به ترتیب عبارت است از:

- الف) نافی، مصدریه ☐ ب) مصدریه، نافی ☐
ج) زائده، موصوله ☐ د) موصوله، زائده ☐

۱۴. در آیه (أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللهُ) نظر زمخشری چیست؟

- الف) آن يقول: وقت قوله، «أن» نیابت از زمان دارد. ☐ ب) أن يقول: منصوب به نزع خافض ☐
ج) أن يقول: مفعول له ☐ د) ب و ج صحیح است. ☐

۱۵. در آیه (إِنَّمَا يَخْشَى اللهُ مِنَ الْعِبَادِ الْعُلَمَاءُ) نوع «ما» را مشخص کنید.

- الف) ما مصدریه غیر زمانیه ☐ ب) ما زائده کافه از عمل نصب و رفع ☐
ج) ما اسم موصول ☐ د) ب و ج صحیح است. ☐

۱۶. گزینه غلط درباره «حيثما» و «إذما» چیست؟

- الف) ما زائده کافه ☐ ب) «حيث» و «إذ» ظرف مضاف ☐
ج) حيثما و إذما متضمن معنای إن شرطیه هستند. ☐ د) ادات غیر جازم ☐

۱۷. «متی» در آیه (مَتَى نَصْرُ اللهِ) و «متی أضع العِمَامَةَ نَعْرِفُونِي» به ترتیب چیست؟

- الف) اسم استفهام: خبر مقدم، اسم استفهام: ظرف زمان ☐ ب) اسم استفهام: مبتدأ، اسم شرط: مبتدأ ☐
ج) اسم استفهام: خبر مقدم، اسم شرط: مبتدأ ☐ د) اسم شرط: مبتدأ، اسم شرط: مفعول ☐

۱۸. «مذ» در جمله «ما رأيت مذ يوم الخميس» به چه معناست؟

- الف) حرف جر به معنای «إلى» ☐ ب) حرف جر به معنای «من» ☐
ج) حرف جر به معنای «في» ☐ د) ظرف زمان ☐

۱۹. کدام گزینه از وجوه «متی» به شمار نمی‌آید؟

- الف) حرف به معنای «في» ☐ ب) حرف به معنای «من» ☐
ج) اسم مرادف «وسط» ☐ د) اسم مرادف «سطح» ☐

۲۰. «مع» تستعمل فتكون ظرفاً و مفردة فتنون و تكون

- الف) مضافه، ظرفاً ☐ ب) مضافه، حالا ☐
ج) حرفاً، اسماً ☐ د) اسماً، حرفاً ☐

نام خانوادگی:	نام:
شماره پرونده:	موضوع امتحان: امتحان مستمر نحو ۵
نام کتاب: مغنی الأديب	تاریخ: ۱۳۹۰/۱۰/۰۴
محدوده امتحانی: من تا نعم	پایه: سوم
نتیجه:	

۱. «مِنْ» در عبارت «فَالدِّينَ مِنْ بَيْتِ هَذَا نَالَهُ الْأُمَمُ» به چه معناست؟
 - (الف) ابتداء غایت ☐
 - (ب) تبعیض ☐
 - (ج) بیان جنس ☐
 - (د) تعلیل ☐
۲. «مِنْ» در آیه (مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ) به چه معناست؟
 - (الف) ابتداء غایت ☐
 - (ب) تبعیض ☐
 - (ج) بیان جنس ☐
 - (د) تعلیل ☐
۳. «مِنْ» برای بیان جنس کثیراً بعد از می آید و «مِنْ» و مجرور آن محسوب می شود.
 - (الف) اسم جنس، حال ☐
 - (ب) ما و مهما، حال ☐
 - (ج) ما و مهما، مفعول فیه ☐
 - (د) اسم جنس، مفعول فیه ☐
۴. از نظر ابن هشام «مِنْ» دوم و سوم در آیه (يُحَلِّونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ يَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سَنْدَسٍ وَ إِسْتَبْرَقٍ) به چه معناست؟
 - (الف) ابتداء غایت، بیان جنس ☐
 - (ب) بیان جنس، بیان جنس ☐
 - (ج) ابتداء غایت، تبعیض ☐
 - (د) تبعیض، تبعیض ☐
۵. در آیه (لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَ لَا أَوْلَادُهُمْ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا) درباره «مِنْ» نظر ابن هشام و ابو عبیده چیست؟
 - (الف) بدل، بدل ☐
 - (ب) مرادف عن، بدل ☐
 - (ج) بدل، مرادف عن ☐
 - (د) بدل، موافق عند ☐
۶. کدام عبارت غلط است؟
 - (الف) ما جاءنی من رجلٍ ☐
 - (ب) ما جاءنی رجلٌ ☐
 - (ج) ما جاءنی من رجلٍ بل رجلین ☐
 - (د) ما جاءنی رجلٌ بل رجلان ☐
۷. در کدام عبارت «مِنْ» تنصیص بر عموم دارد؟
 - (الف) ما جاءنی من أحدٍ ☐
 - (ب) ما جاءنی من ديارٍ ☐
 - (ج) ما جاءنی من رجلٍ ☐
 - (د) الف و ب صحیح است. ☐
۸. شرط زائده بودن «مِنْ» چیست؟
 - (الف) تقدم نفی یا نهی یا استفهام به هل ☐
 - (ب) نکره بودن مجرور ☐
 - (ج) مجرور آن در اصل فاعل یا مفعول به یا مبتدا باشد ☐
 - (د) تمام موارد صحیح است ☐
۹. جمهور در عبارت «أَنْتَ أَخِي وَ وَصِيٌّ وَ خَلِيفَتِي مِنْ بَعْدِي» «مِنْ» را به چه معنا می گیرند؟
 - (الف) بیان جنس ☐
 - (ب) ابتداء غایت ☐
 - (ج) زائده ☐
 - (د) ب و ج صحیح است ☐
۱۰. «مِنْ» در آیه (مَا يُوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَ لَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ) به چه معناست؟
 ☐

- الف) بیانیه، ابتدائیه، زائده ☐ ب) بیانیه، زائده، ابتدائیه ☐
- ج) ابتدائیه، بیانیه، زائده ☐ د) ابتدائیه، زائده، بیانیه ☐
۱۱. «مِنْ» در آیه (لَاكُلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ) به چه معناست؟
- الف) بیانیه، ابتدائیه ☐ ب) بیانیه، زائده ☐
- ج) ابتدائیه، بیانیه ☐ د) ابتدائیه، زائده ☐
۱۲. «مهما» در شعر «مهما تكن عند امرئ من خلیقة» از نظر ابن هشام چیست؟
- الف) حرف و محلی از اعراب ندارد ☐ ب) خبر تكن ☐
- ج) مبتدا ☐ د) ب و ج صحیح است. ☐
۱۳. «مهما» به چه معناست؟
- الف) اسم شرط غیر زمانی ☐ ب) اسم شرط زمانی ☐
- ج) استفهام ☐ د) هر سه مورد صحیح است ☐
۱۴. نون تأکید در کدام گزینه واجب است؟
- الف) اصبرنْ یا بنی ☐ ب) و أنزلنْ سكينَةً عَلینا ☐
- ج) (وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا) ☐ د) (وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ) ☐
۱۵. ما هو التنوين اللاحق لبعض الأسماء المبنية فرقا بین معرفتها و نكرتها؟
- الف) تنوين تمكين ☐ ب) تنوين تنكير ☐
- ج) تنوين مقابله ☐ د) تنوين عوض ☐
۱۶. تنوين تمكين را مشخص کنید.
- الف) رجلٌ ☐ ب) سیبویه ☐
- ج) صهٍ ☐ د) الف و ب صحیح است ☐
۱۷. تنوين صرف نام دیگر کدام تنوين است؟
- الف) تنوين تمكين ☐ ب) تنوين نكره ☐
- ج) تنوين مقابله ☐ د) تنوين عوض ☐
۱۸. تنوين کدام كلمه صحیح است؟
- الف) زيدٌ: تنوين مقابله ☐ ب) رجلٌ: تنوين نكره ☐
- ج) مسلماتٌ: تنوين نكره ☐ د) جوارٍ: تنوين عوض ☐
۱۹. تنوين عوض از مضاف إلیه مفرد در کدام عبارت است؟
- الف) (وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ) ☐ ب) وَ ذَكََّ بَعْضُهَا بَعْضًا مِنْ هَيْبَةِ جَلَالَتِهِ وَ مَخُوفِ سَطَوَاتِهِ ☐
- ج) (وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ) ☐ د) الف و ب صحیح است ☐
۲۰. نون وقایه با کدام عبارت غالباً نمی آید؟
- الف) إِنَّ ☐ ب) لَكِنَّ ☐
- ج) لَعَلَّ ☐ د) لَيْتَ ☐

نام:	نام خانوادگی:	شماره پرونده:
موضوع امتحان: نحو ۵	تاریخ و ساعت: ۱۳۸۹/۰۹/۳۰	پایه: سوم
		
امتحان مستمر، آذر ۱۳۸۹		
نام کتاب: مغنی الأديب		
محدوده امتحانی: از اول «ما» تا اول «نون»		
نتیجه:		

گزینه مناسب را انتخاب کنید: (هر سوال ۲ نمره)

۱. «ما» نکره تامه که مجرد از معنای حرف است در چه موردی استعمال شده است؟

الف) باب تعجب (ما أفعل ...) ☐ ب) باب نعم و بئس (غسلته غسلًا نعمًا) ☐

ج) مبالغه (إن زيدا ممّا أن یکتب) ☐ د) هر سه مورد صحیح است ☐

۲. «ما» استفهامیه را مشخص کنید.

الف) (فَنَاطِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ) ☐ ب) (يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ) ☐

ج) (لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ) ☐ د) الف و ج صحیح است. ☐

۳. بعد از مذ و منذ اگر اسم مجرور با زمان حاضر بیاید، کدام گزینه صحیح است؟

الف) مذ و منذ اسم مضاف و دارای معنی «مِن» ☐ ب) مذ و منذ حرف جر و دارای معنی «مِن» ☐

ج) مذ و منذ حرف جر و دارای معنی «فی» ☐ د) هیچ کدام ☐

۴. «مع» اگر مضاف استعمال شود چه نقشی دارد؟ «مع» اگر مفرد استعمال شود چه نقشی دارد؟

الف) ظرف، حال ☐ ب) ظرف، حال ☐

ج) خبر، خبر ☐ د) هیچ کدام ☐

۵. «من یکرْمُنِیْ أکرْمُه»؟

الف) من شرطیه ☐ ب) من استفهامیه ☐

ج) من موصوله ☐ د) من نکره موصوفه ☐

۶. در این آیه‌ها: (أُسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ)، (مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا) «مِنْ» در چه معنایی است؟

الف) ابتداء غایت، بیان جنس ☐ ب) تبعیض، بیان جنس ☐

ج) ابتداء غایت، تعلیل ☐ د) مرادف عن، تعلیل ☐

۷. از شرایطِ مِنْ زائده جهت تنصیص یا تأکید عموم است.

الف) تقدم نفی ☐ ب) نکره بودن مجرور ☐

ج) مجرور در اصل مفعول مطلق باشد ☐ د) الف و ب صحیح است ☐

۸. چرا مِنْ زائده در مفعول دوم باب «ظن» نمی‌آید؟

الف) چون مفعول دوم در اصل خبر است ☐ ب) چون مفعول دوم در اصل مفعول مطلق است ☐

ج) چون مفعول دوم در اصل ظرف است ☐ د) هیچ کدام ☐

۹. «مِنْ» در آیه شریفه (لَاكِلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ) به چه معناست؟

الف) ابتداء، تبیین ☐ ب) تبیین، ابتداء ☐

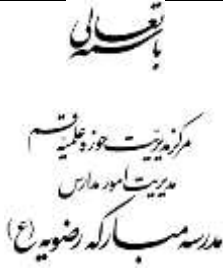
ج) زائده، تبیین ☐ د) هیچ کدام ☐

۱۰. «مهما» در آیه شریفه (وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنَسْحَرَنَّ بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ) چیست؟

الف) اسم ☐ ب) غیر زمان ☐

ج) متضمن شرط ☐ د) همه موارد ☐

۹) نحو ۵، امتحان مستمر آذرماه ۱۳۸۹، از اول «ما» تا اول «نون» مغنی الأديب

نام:	موضوع امتحان: نحو ۵
نام خانوادگی:	تاریخ و ساعت: ۱۳۸۹/۱۰/۵
شماره پرونده:	پایه: سوم
	
امتحان مستمر، آذر ۱۳۸۹	
نام کتاب: مغنی الأديب	محدوده امتحانی: از اول «ما» تا اول «نون»
نتیجه	

گزینه مناسب را انتخاب کنید: (هر سوال ۲ نمره)

۱. «ما» نکره تامه که مجرد از معنای حرف است در چه موردی استعمال شده است؟

- الف) باب تعجب (ما أفعل ...) ☐
- ب) باب نعم و بئس (غسلته غسلًا نعمًا) ☐
- ج) مبالغه (إن زيدا ممّا أن يکتب) ☐
- د) هر سه مورد صحیح است ☐

۲. «ما» استفهامیه را مشخص کنید.

- الف) (فَنَاطِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ) ☐
- ب) (يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ) ☐
- ج) (لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ) ☐
- د) الف و ج صحیح است. ☐

۳. بعد از مذ و منذ اگر اسم مجرور با زمان حاضر بیاید، کدام گزینه صحیح است؟

- الف) مذ و منذ اسم مضاف و دارای معنی «مِن» ☐
- ب) مذ و منذ حرف جر و دارای معنی «مِن» ☐
- ج) مذ و منذ حرف جر و دارای معنی «فی» ☐
- د) هیچ کدام ☐

۴. «مع» اگر مضاف استعمال شود چه نقشی دارد؟ «مع» اگر مفرد استعمال شود چه نقشی دارد؟

- الف) ظرف، حال ☐
- ب) حال، ظرف ☐
- ج) خبر، خبر ☐
- د) هیچ کدام ☐

۵. «من یکرْمُنِی أکرْمُه»؟

- الف) من شرطیه ☐
- ب) من استفهامیه ☐
- ج) من موصوله ☐
- د) من نکره موصوفه ☐

۶. در این آیة‌ها: (أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ)، (مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا) «مِنْ» در چه معنایی است؟

الف) ابتداء غایت، بیان جنس ☐ (ب) تبعیض، بیان جنس ☐

ج) ابتداء غایت، تعلیل ☐ (د) مرادف عن، تعلیل ☐

۷. از شرایط مِنْ زائده جهت تنصيص یا تأکید عموم است.

الف) تقدم نفی ☐ (ب) نکره بودن مجرور ☐

ج) مجرور در اصل مفعول مطلق باشد ☐ (د) الف و ب صحیح است ☐

۸. چرا مِنْ زائده در مفعول دوم باب «ظن» نمی آید؟

الف) چون مفعول دوم در اصل خبر است ☐ (ب) چون مفعول دوم در اصل مفعول مطلق است ☐

ج) چون مفعول دوم در اصل ظرف است ☐ (د) هیچ کدام ☐

۹. «مِنْ» در آیة شریفه (لَاكُلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ) به چه معناست؟

الف) ابتداء، تبیین ☐ (ب) تبیین، ابتداء ☐

ج) زائده، تبیین ☐ (د) هیچ کدام ☐

۱۰. «مَهُمَا» در آیة شریفه (وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنَسْحَرَنَّ بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ) چیست؟

الف) اسم ☐ (ب) غیر زمان ☐

ج) متضمن شرط ☐ (د) همه موارد ☐

۱۰) نحو ۵، امتحان مستمر آذرماه ۱۳۸۹، از اول «ما» تا اول «نون» مغنی الأديب

موضوع امتحان: نحو ۵

تاریخ و ساعت: ۱۳۸۹/۱۰/۱۰

پایه: سوم

بسم الله الرحمن الرحيم

مرکز تربیت حوزه علمیه قم
مدیریت امور مدارس
مدرس مبداک رضوی

امتحان مستمر، آذر ۱۳۸۹

نام:

نام خانوادگی:

شماره پرونده:

نتیجه

محدوده امتحانی: از اول «ما» تا اول «نون»

نام کتاب: مغنی الأديب

گزینه مناسب را انتخاب کنید: (هر سوال ۲ نمره)

۱. «ما» در آیه (مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ) از چه نوعی است؟

- (الف) موصوله ☐ (ب) استفهامیه ☐
(ج) شرطیه ☐ (د) هر سه مورد صحیح است ☐

۲. «ما» استفهامیه را مشخص کنید.

- (الف) (فَنَظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ) ☐ (ب) (يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ) ☐
(ج) (لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ) ☐ (د) الف و ج صحیح است. ☐

۳. در آیه (مَتَى نَصْرُ اللَّهِ) نوع «متی» را مشخص کنید؟

- (الف) اسم استفهام ☐ (ب) اسم شرط ☐
(ج) حرف به معنی «من» ☐ (د) هیچ کدام ☐

۴. «مع» اگر مضاف استعمال شود چه نقشی دارد؟ «مع» اگر مفرد استعمال شود چه نقشی دارد؟

- (الف) ظرف، حال ☐ (ب) حال، ظرف ☐
(ج) خبر، خبر ☐ (د) هیچ کدام ☐

۵. «من یکرمنی اگر مه»؟

- (الف) من شرطیه ☐ (ب) من استفهامیه ☐
(ج) من موصوله ☐ (د) من نکره موصوفه ☐

۶. در این آیه‌ها: (أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ)، (مِمَّا خَطِيئَاتِهِمْ أُغْرِقُوا) «مِنْ» در چه معنایی است؟

الف) ابتداء غایت، بیان جنس ☐ ب) تبعیض، بیان جنس ☐

ج) ابتداء غایت، تعلیل ☐ د) مرادف عن، تعلیل ☐

۷. از شرایط مِنْ زائده جهت تنصيص یا تأکید عموم است.

الف) تقدم نفی ☐ ب) نکره بودن مجرور ☐

ج) مجرور در اصل مفعول مطلق باشد ☐ د) الف و ب صحیح است ☐

۸. در آیه (أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ) نوع «مَنْ» چیست؟

الف) شرطیه ☐ ب) استفهامیه ☐

ج) موصوله ☐ د) نکره موصوفه ☐

۹. «مِنْ» در آیه شریفه (لَاكُلُّونَ مِنْ شَجَرٍ مِنْ زُقُومٍ) به چه معناست؟

الف) ابتداء، تبیین ☐ ب) تبیین، ابتداء ☐

ج) زائده، تبیین ☐ د) هیچ کدام ☐

۱۰. «مَهُمَا» در آیه شریفه (وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِنَسْحَرَنَّ بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ) چیست؟

الف) اسم ☐ ب) غیر زمان ☐

ج) متضمن شرط ☐ د) همه موارد ☐

http://Zekr.Com دروس حوزه علمیّه قم http://Zekr.ir

http://YaAlee.com فقه أهل البيت (صلوات الله و سلامه عليهم) http://YaAlee.ir

Copyright ©Zekr.Com

Copyright ©YaAlee.Com